

Grund lægger jeg megen Vægt paa, at § 4 bliver staaende, saaledes som den er affattet i Forslaget.

Der blev endelig af det ærede Medlem for Hølbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe), som i øvrigt stillede sig velvilligt til Forslaget, fremdraget det Punkt, om det ikke kunde være heldigt at udvide Vidnepligten for at undgaa det Forhold, at den, der indkaldes for at afgive Vidnesbyrd, kan forlange sig fritagen derfor, fordi han har Interesse i Sagen. Det ærede Medlem mente, at det let vilde kunne lede til, at der over for Voldgiftsretten vilde være mange, netop af dem, hvis Forklaring man ønskede, der kunde paaberaabe sig, at de selv havde Interesse i Sagens Afgørelse, og at de saaledes maatte være fritagne. Jeg tror ikke, det vil blive saaledes, fordi Forholdet er det, at det ingenlunde er enhver Interesse, som fritager en Mand for at afgive Vidneforklaring, navnlig vil den fjernere Interesse, som man har i Sagens Udfald ikke give ham Ret til at undslaa sig for at afgive Vidneforklaring; Men paa den anden Side vil jeg fremhæve, at det er vistnok overordentlig vanskeligt at affatte en Regel, som gør Ret og Skel til begge Sider. Man maa huske paa, at ganske vist gøre de Interesser, Voldgiftsretten repræsenterer, det ønskeligt at faa Vidneforklaring af saa mange som muligt for derigennem at faa det sande Forhold frem, men mod dette staaer den enkelte Mands Interesse i ikke at komme til at afgive Vidneforklaring i saadanne Forhold, hvor han selv er Part i Sagen, og denne Side af Sagen har jo ogsaa sin store Betydning. Man kan derfor ikke gaa hen og give en almindelig Regel om, at enhver skal kunne afhøres som Vidne ogsaa i det Tilfælde, at vedkommende maatte være Part i Sagen. Men jeg nævner kun, at saaledes kan Reglen ikke gives. Den maa altsaa gives med helt andre Udtryk, man maa kunne definere, hvad Interesse, der giver den paagældende Ret til at paaberaabe sig, at han ikke er pligtig til at afgive Vidneforklaring i Sagen, og i saa Henseende tror jeg hellere, man skal holde sig til den Retstilstand, vi nu have, og som navnlig har udviklet sig gennem Retspraksis. Jeg tror, det vil blive meget vanskeligt at give ny Regler, som kunne ramme det rette. Men imidlertid gælder det baade om dette Punkt og de øvrige, jeg har nævnt, at jeg meget gerne skal forhandle derom, navnlig — og dertil henviste jo ogsaa det ærede Medlem for Hølbæk Amts 4de Valgkreds — med det ærede Medlem

for Tisted Amts 3dje Valgkreds (N. Andersen) og det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (J. Jensen), for hvem dette Forhold jo har særlig Betydning, og skulle vi komme til Enighed med Hensyn til at forbedre Forslaget paa de Punkter, som saaledes ere fremhævede, skulde det glæde mig.

**N. J. Larsen:** Et Lovforslag af denne Art have vi jo alle ventet siden i Fjor Sommer, og vi ere sikkert ogsaa alle enige om at ønske Sagen fremmet saa hurtigt som muligt, da vi jo alle, efter de Erfaringer, vi have gjort, ønske at bidrage til, at der maa blive tilvejebragt større Fasthed i Arbejdsforholdene. Jeg kan derfor lige som andre ærede Talere bringe den højtærede Minister min Tak for Forslagets Fremkomst. Det er jo et i principiel Henseende meget vidtgaaende Forslag. For godt et Aars Tid siden havde ingen her i Salen drømt om, at vi skulde komme til en Lov om Dommervalg. Vi have nu i mange Aar arbejdet og arbejdet forgæves for at opnaa Præstevalg; vi have flere Gange debatteret om Borgmestervalg; men vi have ingen Sinde turdet vente at naa til Valg af almindelige Embedsmænd. Her foreslaas nu endog Valg af Dommere. Jeg har intet at erindre derimod, saaledes som Sagen i Medfør af Udviklingen foreligger. Men det er unægteligt et meget frit Dommervalg, der her bringes i Forslag. Der kræves af den valgte Dommer ikke andet, end at han skal opfylde de Betingelser, som ere fastsatte for at kunne beskikkes til fast Dommer i en offentlig Ret. Det vil med andre Ord sige: Enhver som helst fuldmyndig Mand, som har underkastet sig fuldstændig juridisk Eksamen, kan, selv om han kun har faaet en ringe Karakter, opnaa at blive Dommer efter dette Lovforslag og kan fungere som saadan uden nogen egentlig Autorisation fra Statens Side, og han skal vælges af Foreninger, der ikke i nogen Henseende have Statens Anerkendelse. Efter hvad der er gaaet forud, havde man nogen Grund til at vente, at det vilde være blevet en Forudsætning for en Ordning som den her foreslaaede, at de Foreninger, der fik Adgang til at vælge Dommere, skulde som statsanerkendte Led gaa ind i Samfundsorganisationen, og i saa Tilfælde maatte den højtærede Indenrigsminister have været medvirkende ved denne Sags Ordning. Men Ordningen er nu bleven den, at ganske private Foreninger, der i Forhold til Staten maa kaldes